

GHIDUL PROFESORULUI

ADAPTAREA LA MEDIU

Descrierea materialului video

Lecția oferă detalii privitoare la modul în care a apărut și s-a dezvoltat viața pe Pământ, modul în care plantele supraviețuiesc și se reproduc, motivele pentru care insectele au putut supraviețui de-a lungul a miliarde de ani și, în fine, modul în care câinii au evoluat din lupi.

Obiective generale

- Elevii vor înțelege de ce oamenii au domesticit lupii.
- Elevii vor învăța cum au fost domesticiți câinii pentru a-i ajuta pe oameni.
- Elevii vor scrie o lucrare despre modul în care câinii sunt antrenați pentru a îndeplini o anumită sarcină, vor identifica tipuri de comportament învățat și tipuri de comportament moștenit genetic.

Materiale didactice

- Material video “Adaptarea la mediu”
- Materiale privitoare la evoluția câinilor, câinii polițiști, câinii-ghizi și alte tipuri de câini care ajută oamenii;
- Computer cu acces la internet

Întrebări pentru clasă

Cum au ajutat oceanele la apariția vieții pe Pământ?

Cum se aseamănă viața plantelor cu cea a animalelor?

De ce sunt adaptările la mediu importante pentru supraviețuire?

Ce schimbări de mediu pot provoca modificări la animale?

Desfășurarea lecției

1. Discutați cu clasa modul în care câinii au evoluat din lupi. De ce au fost domesticiți lupii? Discutați exemplele oferite de materialul video, privitoare la primele modalități de domesticire a câinilor. (Ciobăneștii au fost domesticiți pentru a avea grijă de turme; rasa basset a fost crescută pentru abilitățile vânătoarești.) Solicitați-le elevilor să se gândească la alte moduri în care câinii au ajutat oamenii de-a lungul istoriei.

2. Întrebați elevii care sunt modurile în care câinii sunt dresați în zilele noastre, pentru a ajuta oamenii. Notați răspunsurile lor, care pot include următoarele exemple:

- Câini-ghid pentru orbi
- Câini-ghid pentru surzi
- Câini-ghid pentru persoanele cu handicap locomotor
- Câini polițiști, care pot detecta droguri sau bombe
- Câini de ham, care trag săniile în regiunile arctice
- Câini-paznici, care păzesc bunuri și proprietăți
- Câini de veghe, care anunță pericolele din jur
- Câini care detectează prezența termitelor în clădiri
- Câini care detectează sursele de foc
- Câini care alină suferința bolnavilor
- Câini care localizează victimele dezastrelor
- Câini care țin laolaltă cirezile sau turmele
- Câini care detectează cancerul la oameni

3. Cereți-le elevilor să aleagă un mod în care câinii ajută oamenii, și să afle mai multe despre felul în care câinii îndeplinesc o sarcină.

Cum este acordat ajutorul respectiv?

Cum sunt dresați câinii pentru a îndeplini sarcina respectivă?

Ce rase sunt folosite pentru sarcina respectivă?

Ce calități fac rasa respectivă (sau câinii în general) potrivită pentru acea sarcină?

Pentru a se documenta despre tipul de sarcină aleasă, elevii pot folosi următoarele site-uri de Internet:

- Povești despre câini extraordinari <http://www.thirteen.org/extraordinarydogs/stories.html>
- Câinii-ghid din SUA: Metode de dresaj <http://www.guidedogsofamerica.org/training.html>
- Câinii-ghid pentru orbi <http://www.guidedogs.com/>
- Câinii-ghid pentru surzi <http://www.dogsforthe deaf.org/>
- Câinii de asistență socială <http://www.adionline.org/>
- Câinii de ham: Poveste din Alaska <http://www.pbs.org/wnet/nature/sleddogs/>
- Asociația Internațională a crescătorilor de câini pentru asistență socială <http://www.iaadp.org/>

Odată ce elevii au încheiat documentarea, cereți-le să rezume, într-o lucrare de o pagină, ceea ce au aflat.

4. Puneți elevii să-și aleagă un partener. Solicitați-le elevilor să facă schimb de lucrări, astfel încât fiecare elev să răspundă la întrebările colegului. Apoi, fiecare elev va rezuma, în fața clasei, lucrarea colegului său, incluzând cel puțin trei detalii interesante despre subiect.

rasă

Definiție: Grup de animale provenite din același strămoș

Context: Unele rase de câini sunt crescute anume pentru sarcini specifice.

a domestici

Definiție: A obișnui un animal să crească pe lângă oameni, pentru a le aduce anumite foloase

Context: Oamenii au domesticit câinii pentru a le fi de ajutor în numeroase moduri (strângerea turmelor, protecție, vânătoare, asistență socială etc).

câine-ghid

Definiție: Un câine care ajută persoanele cu probleme de vedere sau de auz

Context: Un rol important pentru câinele-ghid al unei persoane cu probleme de vedere este să o ajute la traversare și la evitarea obstacolelor în trafic. Pentru persoanele cu probleme de auz, câinii-ghid sunt de ajutor în semnalarea telefoanelor, alarmelor de incendiu sau a altor sunete.

câine-polițist

Definiție: Câine dresat pentru a ajuta forțele de poliție

Context: Unii câini-polițiști sunt dresați pentru a mirosi droguri, alții, pentru a detecta bombe.

câine de asistență socială

Definiție: Câine care ajută persoanele cu handicap locomotor

Context: Câinii de asistență socială își pot ajuta stăpânii, printe altele, să deschidă ușa sau să aprindă lumina.

câine de ham

Definiție: Câine dresat pentru a trage sania

Context: Câinii de ham trag săniile în cursa anuală de sănii din Alaska.